

Onzichtbare schulden

Recentelijk was in het nieuws dat nalatenschappen steeds vaker onder voorwaarden worden aanvaard of worden verworpen. Hoe komt dat?

De benoeming tot erfgenaam kan de pijn van het verlies van een dierbare enigszins verzachten en kan soms zelfs leiden tot grote vreugde als het ontvallen de kinderloze vermogende verre oom betreft.

Het is in veel gevallen echter niet altijd duidelijk wat er tot de nalatenschap behoort. Met name als er schulden zijn is het als erfgenaam oppassen geblazen. Was de erflater een stiekeme gokker? Of kon zij de verleiding van de creditkaart niet weerstaan? Zijn er leningen aangegaan bij derden of onbetaald belastingschulden? Mensen lopen hier niet graag mee te koop en weten dat voor de buitenwereld vaak goed te verbergen. "Keeping up appearances" is een menselijke eigenschap.

Het zuiver aanvaarden van een nalatenschap zorgt ervoor dat de erfgenaam met diens privévermogen aansprakelijk wordt voor de schulden van de nalatenschap. Als duidelijk is dat er voldoende bezittingen zijn, dan is het zuiver aanvaarden voor de hand liggend. Dat kan door een verklaring van zuivere aanvaarding te ondertekenen. Zonder die verklaring wordt een erfgenaam geacht zuiver aanvaard te hebben als deze zich 'ondubbelzinnig en zonder voorbehoud als zuiver aanvaard hebbende erfgenaam gedraagt'. Daarvan kan bijvoorbeeld sprake zijn als een erfgenaam overgaat tot verdeling van de boedel. Oppassen geblazen dus!

Als niet duidelijk is hoe de nalatenschap eruit ziet dan kunnen twee wegen bewandeld worden. De eerste is het verwerpen van de nalatenschap. Je bent dan geen erfgenaam (geweest). De andere mogelijkheid is het zogenaamd 'beneficiair' aanvaarden. Daarbij verklaart

de erfgenaam dat hij wel erfgenaam wil zijn, maar dat hij niet in privé aansprakelijk wenst te zijn voor de schulden van de nalatenschap. De schuldeisers kunnen zich dan enkel verhalen op de goederen van de nalatenschap. Zowel voor verwerping als beneficiair aanvaarden dient een verklaring bij de rechtbank afgelegd te worden.

Er is nog een andere situatie die zich kan voordoen. Het is in deze tijd niet uitzonderlijk meer als er bij een erflater sprake is van een 'patchwork family'. Er wordt tegenwoordig naar hartenlust gescheiden en hertrouwd. Stiefkinderen worden er gratis bij gekregen. Gezellig allemaal, maar het zorgt er wel voor dat goed gekeken moet worden wie welke aanspraak heeft in de nalatenschap. Stel vader is hertrouwd en komt als langstlevende in zijn tweede huwelijk te overlijden. Indien stiefmoeder kinderen uit een eerdere relatie had, dan is het aannemelijk dat die stiefkinderen nog een (mogelijk rentedragende) vordering op hun stiefvader hebben uit hoofde van de nalatenschap van hun moeder. Die vordering is dan een schuld in de nalatenschap van vader. De erfgenamen zullen die schuld dan moeten voldoen voordat zij zelf aan de beurt zijn. Als deze schulden ervoor zorgen dat de nalatenschap negatief is én de kinderen zuiver aanvaard hebben, dan zullen zij met hun eigen privévermogen aansprakelijk zijn jegens hun stiefbroers- en zussen. In dit geval is een beneficiaire aanvaarding zeer aan te bevelen.

Kortom, als u tot erfgenaam bent benoemd, juich niet te vroeg en verricht gedegen onderzoek. Beneficiaire aanvaarding kan daarbij een verstandige keuze zijn. ■

Roland van Mourik Notaris bij Hekkelman Advocaten en Notarissen N.V.